

REMISSVAR
SOU 2011:85

Betänkandet Fridskränkningarna och egenmäktighet med barn

Övergripande synpunkter

Sveriges Kvinnolobby välkomnar utredningen och ställer oss positiva till flera av de förslag som utredningen presenterar. Vi delar dock inte utredarens slutsats att målen med införandet av brottet grov kvinnofridskränkning har uppnåtts. Utredningen visar att det krävs grövre brott för att åtal om grov kvinnofridskränkning ska väckas och att det finns stora problem med tolkning och tillämpning av lagen. För att målsättningen med införandet av kvinnofridsbrottets syfte ska uppnås krävs ökade utbildningsinsatser om mäns våld mot kvinnor, våldets koppling till bristande jämställdhet och normaliseringsprocessen inom rättsväsendet.

Sveriges Kvinnolobby anser i enlighet med Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, Roks, att straffminimum för grov frids- och kvinnofridskränkning bör höjas till 1 års fängelse.

Del I. Fridskränkningarna

Har målsättningen med bestämmelsen om grov kvinnofridskränkning uppnåtts? (5.1)

Sveriges Kvinnolobby delar inte utredarens slutsats att målen med införandet av brottet grov kvinnofridskränkning har uppnåtts. Enligt Kvinnovaldscommissionen skulle brottet utgå från ett tydligt kvinnoperspektiv och en förståelse för att våldet hänger samman med bristande jämställdhet och en obalans i maktförhållandet mellan kvinnor och män. Införandet av brottet grov kvinnofridskränkning syftade till att komma åt den psykiska misshandel som våldsutsatta kvinnor upplever och synliggöra att gärningarna ingår i ett led av en våldsprocess och maktrelation. Målsättningen med införandet av brottet var att komma åt en seriebrottslighet där varje enskilt brott i sig utgör relativt lindriga gärningar, men tillsammans bildar en större helhet.

Utredningen av kvinnofridslagen visar dock, tvärt emot lagstiftarens intention, att 97 % av domarna avseende grov kvinnofridskränkning bestått av misshandelsbrott av normalgraden. Bland domarna där ansvar för fridskränkningsbrott dömts ut förekommer i liten utsträckning enbart gärningar som var för sig utgör brott med böter i straffskalan. Sveriges Kvinnolobby ställer oss kritiska till hur utredaren mot bakgrund av detta kunnat dra slutsatsen att målsättningen med införandet av brotten har uppnåtts.

Utredningen belyser snarare hur det alljämt råder stor okunskap om mäns våld mot kvinnor och normaliseringsprocessen inom rättsväsendet. Det saknas kunskap om vad som händer med alla de fall där inte grövre brott ingår, utan enbart brott som sedda var för sig är att bedöma som brott med böter i straffskalan. Det var just dessa fall som införandet av kvinnofridsbrotten syftade till att komma åt. Målsättningen med införandet av brottet har således inte uppnåtts.

För att målsättningen med införandet av kvinnofridsbrotten ska uppnås krävs utbildning om mäns våld mot kvinnor och normaliseringsprocessen inom rättsväsendet.

Sveriges Kvinnolobby, Norrtullsgatan 45, 113 45 STOCKHOLM

Telefon +46 (0)8 33 52 47 E-post: info@sverigeskvinnolobby.se

www.sverigeskvinnolobby.se

Sveriges Kvinnolobby ser ett behov av att lagstiftaren tydliggör hur lagen ska tolkas eftersom den i dagsläget inte tillämpas som den var tänkt.

För att lagen i högre grad ska tillämpas krävs ett ökat samarbete med och stöd till kvinnojourerna.

Tillägg av brottstyper som ingår i brottskatalogen för fridskränkingsbrotten (5.3)

I enlighet med Roks ställer sig Sveriges Kvinnolobby mycket positiva till att även brottstyperna överträdelse av kontaktförbud och skadegörelsebrott ska ingå i fridskränkingsbrotten. Vi anser även att ärekränkingsbrotten och övergrepp i rättssak bör ingå samt det nya brottet olaga förföljelse.

Förändrad straffskala (5.4)

I enlighet med Roks anser Sveriges Kvinnolobby att straffskalan bör förändras så att straffminimum för grov frids- och kvinnofridskränkning blir 1 års fängelse.

Utredningen visar att det oftast är den nedre delen av straffskalan som används vid kvinnofridsbrott. Kvinnojourernas erfarenhet är att påföljderna vid grov kvinnofridskränkning ofta blir orimligt låga i relation till kränkningen mot brottsoffren. Att höja minimistraftet är ett sätt att normativt tydliggöra för allmänheten att detta är ett allvarligt brott.

Preskription (5.5)

I enlighet med Roks ser Sveriges Kvinnolobby ett behov av att införa en särskild preskriptionsreglering för fridskränkingsbrotten. Syftet med bestämmelserna om grov kvinnofridskränkning är att se den samlade brottsligheten som en helhet, inte enbart som enskilda delar, och att kunna visa att kränkningarna pågått under en lång tid, ofta många år. Syftet omintetgörs inte sällan som resultat av stela preskriptionsregler som gör att stora delar av helhetsbilden helt faller bort.

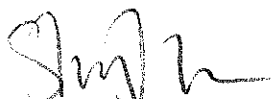
Del 2. Egenmäktighet med barn

Sveriges Kvinnolobby är positiva till utredningens förslag.

Stockholm den 30 april, 2012

Gertrud Åström,
Ordförande

Stéphanie Thögersen
e.u

Sveriges Kvinnolobby, Norrtullsgatan 45, 113 45 STOCKHOLM

Telefon +46 (0)8 33 52 47 E-post: info@sverigeskvinnolobby.se

www.sverigeskvinnolobby.se